

С Т А Н О В И Щ Е

От: Професор доктор Камен Димитров Петров
Университет за национално и световно стопанство
Научна специалност „Администрация и управление
(Геоикономика и регионална демография)

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Администрация и управление“ (Регионално развитие) в УНСС

Автор на дисертационния труд: **Стефани Георгиева Андреева**
Тема на дисертационния труд, „**Усъвършенстване на регионалното и пространственото развитие на община Пловдив**“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1335/14.05.2024 г. г. на Заместник-ректора по НИД на УНСС

1. Информация за дисертанта

Дисертант г-жа Стефани Георгиева Андреева е родена на 12 май 1995 година в град Пловдив. В периода 2008-2014 година се обучава в Езикова гимназия „Иван Вазов“ –град Пловдив с основно изучаване на „Испански език“. В периода 2014-2018 г. се обучава в УНСС специалност „Регионално развитие“, а 2018-2019 година в магистърската програма „Регионален бизнес и мениджмънт“. В периода 2020-2024 година се обучава в докторска програма към катедра „Регионално развитие“ с научен ръководител доц. д-р Георги Николов. Като докторант Стефани Андреева е изпълнила всички изисквания, планирани в индивидуалния план за обучение. Видно от представената Справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, г-жа Стефани Андреева има изискуемите точки за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представената за рецензия дисертация е с обем 158 страници текст, бележки в началото, библиография и други източници. Използвани са общо 151 литературни източника на български и английски език и 34 документа свързани с проблема. Темата на дисертационния труд е актуална поради интензификацията на усъвършенстване на регионалното и пространственото развитие в Европа, което прави опита на докторант

Стефани Андреева за разбирането на връзката между социално-икономическите условия и необходимостта от усъвършенстване на обществените политики и стратегии за превенция за регионално и локално икономическо развитие на гладовете и населените места. Идентифицирането на влиянието на социално-икономическите фактори върху пространственото развитие на ниво община (Пловдив) може да спомогне за създаването на по-ефективни методи, за социална интеграция и създаването на общества с висока кохезия и подобряване на градския начин на живот. Дисертацията е структурирана в увод, три глави и заключителна част. Първа и втора глави са с нужния обем и обхват, но с някои особености и необходимост от прецизиране.. Трудът е посветен на актуален проблем градското развитие на община Пловдив, която е на практика вторият център на социално-икономическо развитие на страната. Научноизследователски проблем не е така видим, защото заложения процес на усъвършенстване на регионалното и пространственото развитие на община Пловдив е там с интердисциплинарен подход и изисква известно вдъхновение и качество на извършената работа.

В уводната част съдържа необходимите реквизити: актуалност на изследвания проблем, основна цели задачи на изследването, използвани изследователски методи, теза, работни хипотези, обект и предмет на изследването, структура на дисертацията.

Първа глава е озаглавена „Теоретични и методологически подходи към пространствено развитие и общинско управление“ и на практика има ключово значение за труда. Тя на практика е с най-голям обем и автора Стефани Андреева се опитва да обоснове произтичащите от това проблеми и даде примери за тяхното преодоляване. Първият параграф е посветен на значението на регионалното развитие в контекста на усъвършенстване и пространствено икономическо развитие на ниво общини. Където представя моделите на пространствено развитие на България залегнали в Концепцията за пространствено развитие с опита да се опита да сравни няколкото модела. Вторият параграф е посветен на нормативна и регулаторна база, основни дефиниции и понятия регламентиращи пространственото развитие. В тази част са анализирани нормативни актове и разгледани общи проблеми, които се отнасят към труда. Третия параграф е посветен на възможността да се изведат принципни постановки на европейските политики за устойчиво градско развитие и интегрирани териториални инвестиции.

Втора глава е посветена на оценка и анализ на пространственото и социалноикономическо развитие на община Пловдив. В първите три параграфа са посветени на град Пловдив и протичащите социално-икономическо процеси и структурирането на града в рамките на националното стопанство и регионалната значимост на града в Пловдивския ареал. Последния параграф е посветен на проведено проучване, което обаче според мен се нуждае от допълнително коментирание на получените резултати и солидните изводи (проучването и оценка за града чрез мрежови подход) с които би трябвало да завърши втора глава. Това разбира се е право на докторант Андреева и може да не отрази тази критична бележка.

Трета глава е озаглавена насоки и препоръки за усъвършенстване на регионалното и пространственото развитие на община Пловдив. Тя е практическата част от дисертационният труд. В първия параграф е посветена на приложими добри европейски практики за пространствено развитие на територията и макро пространствено зонирание. Вторият параграф е посветен на насоки за подобряване на пространственото развитие на община Пловдив. Тук са предложени 15 предложения за усъвършенстване на принципите на публично управление, които могат съществено да формират новите виждания за интегрирани териториални стратегии. Третият параграф е посветен на създаване на матрица за изпълнение на регионална специализация и прилагане на политики за интелигентно развитие. В тази част може да се изведе виждането, че

Пловдив трябва да се структурира като център на научна, изследователска и развойна дейност, който да има влияние върху цяла Южна България. Нужно е авторката да засили още малко препоръките по отношение на интелигентното развитие.

Заключението отговаря в добър вид на подобно изследване. Трябва да отчетем, че дисертацията може да има важно практическо приложение с формулираните от автора Стефани Андреева изводи и препоръки за вземането на информирани управленски решения. Анализът на библиографията, използвана при разработването на дисертацията, показва, че авторът познава съвременното състояние на изследвания научен проблем.

Постигнатите резултати може да се приеме, че кореспондират с поставените задачи в увода на дисертационния труд, което е основание да се отчете успешна реализация на основната цел на разработката.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Научните приноси в дисертационния труд са свързани с обогатяване на съществуващите знания в областта на факторите на мезо и микро равнище които биха могли да доведат до усъвършенстване на регионалното и пространственото развитие на ниво локално развитие и управление на регионалното развитие. Освен това дисертацията търси своя научно-приложен принос от заявения подход на докторант Стефана Андреева като формулира предложения и препоръки за усъвършенстване дейността на държавната администрация в посока на провеждане на редица публични политики за усъвършенстване на регионалното и пространственото развитие на ниво общини в теоретичен порядък и прави сравнения с други държави. В дисертацията се виждат и откриват научни, научно-приложни и методологични приноси. Теоретичните приноси в рецензирания труд са свързани със задълбочения анализ на съществуващи подходи и модели за изследване на процеса за усъвършенстване на регионалното и пространственото развитие. На тази базата авторът Стефани Андреева формулира собствена теоретична рамка и модел за изследване на регионалното и пространственото развитие. Негова апробация би могла да обоснове и практико-приложния характер на приносите. Сред приносите с научно-приложен характер бих посочил факта, че резултатите от приложението на теоретичната рамка и на модела за изследване на възможността за усъвършенстване на регионалното и пространственото развитие на община Пловдив може да се използва от държавната администрация и местната власт при разработването и прилагането на политики за регионално развитие.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертацията могат да се открият с известни уточнения научни, научно-приложни и методологични приноси. Теоретичните приноси в рецензирания труд са свързани със задълбочения анализ на съществуващи подходи и модели за изследване на процеса на усъвършенстване на регионалното и пространственото развитие. На тази базата автора Стефани Андреева опитва да формулира собствена теоретична рамка и модел за изследване регионалното и пространственото развитие със силен акцент на проверка чрез емпирично изследване. В качеството ми на оценител, считам, че сред приносите с научно-приложен характер бих посочил факта, че резултатите от приложението на теоретичната рамка и на модела за изследване на регионалното и пространственото развитие могат да се използват от държавата и регионалния бизнес в България за разработването и прилагането на политики и бизнес развитие. Сред приносите с

методологичен характер ще посоча прецизното операционализиране на модела регионалното и пространственото развитие. Приемам с известни условности самооценката на приносите направена от автора, и приемам, че те са негово лично дело.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Стефани Андреева е представила три публикации близки по темата на дисертацията. Публикациите по дисертационния труд осигуряват необходимата публичност на изследванията на автора, с изключение на приложената но непубликувана методология за измерване и оценка на социално-икономическите фактори върху политическата радикализация. Те са допринесли за повишаване осведомеността на експертната общност по отношение на идеите и практическите действия в полето на регионалното и пространственото развитие.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертацията и дава представа за постигнатите научни и научно-приложни резултати.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към представения за становище дисертационен труд приемам за правилно и оптимално изградена структура на труда, което на практика означава, че нямам фундаментални съдържателни критични бележки. Считам, че трудът би се подобрил, ако в определени части се разшири и до обогати с повече данни и информация и резултати от проведени научни изследвания, свързани с пространственото развитие предимно във втора и трета глава. Бележката ми е по отношение на края на втора глава и трета глава (заключителна част.) да се види по-ясно авторовия порив и виждане за развитието на град Пловдив в средносрочен и дългосрочен план. Между главите може да се помисли да се добавят по-ясно отразени изводи и препоръки, като сега се създава впечатление за отвореност на труда. Приносните моменти в дисертационния труд биха могли да бъдат по-стегнато формулирани. На отделни места словоредът и стилът имат нужда от доизглеждане, някои изречения в текста биха могли да бъдат редактирани. Посочените бележки не омаловажават достоинства на дисертационния труд и усилията за неговото разработване. Убедена съм в бъдещата успешна кариера на докторант Стефани Андреева и именно поради това бих ѝ препоръчал да дефинира по-решително и смело своите алтернативи и виждания по разглежданата проблематика - само така те могат да бъдат чути и приложени на практика. Имам към нея следния въпрос разделен на две части: **Каква според Вас е перспективната в пространственото развитие на град Пловдив в средносрочен план до 2050 години и какви трябва да бъдат отношенията на община Пловдив с общините Марица и Родопи за пространственото развитие на региона?**

8. Заключение

Предложеният за становище дисертационен труд на г-жа Стефани Андреева Усъвършенстване на регионалното и пространственото развитие на община Пловдив покрива необходимите минимални научни и приложни резултати, които отговарят на

изискванията на Закона за Висшето образование, Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и съответния Правилник на УНСС. Направените бележки и препоръки не променят положителната оценка за труда. Представеният за рецензия дисертационен труд показва, че докторантът притежава необходимите минимални теоретични знания и професионални умения и демонстрира възможност за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Като имам предвид всичко посочено до тук, давам своята положителна оценка в изготвеното от мен становище за дисертационен труд на тема „Усъвършенстване на регионалното и пространственото развитие на община Пловдив“ и предлагам на почитаемото научно жури да присъди на г-жа Стефани Андреева образователната и степен „Доктор“ в професионално направление 3.7 Администрация и управление” по докторска програма „Администрация и управление (регионално развитие).

гр. София

27.05.2024 г.

Изготвил становището:

(Проф. д-р Камен Петров)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

O P I N I O N

From: **Professor Doctor Kamen Dimitrov** Petrov
University of National and World Economy
Scientific specialty "Administration and Management
(Geo-economics and Regional Demography)

Subject: Dissertation for the award of the degree of Doctor of Education and Science in the scientific specialty "Administration and Management" (Regional Development) at the UNWE

Author of the dissertation: **Stefani Andreeva**
Theme of the dissertation" **Improving the regional and spatial development of Plovdiv municipality"**

Reason for submitting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to the Order № 1335/14.05.2024 of the Vice-Rector for Research of the UNWE

1.Information about the dissertation

Dissertant Ms. Stefani Georgieva Andreeva was born on May 12, 1995 in Plovdiv. In the period 2008-2014 she studied at the Ivan Vazov Language School in Plovdiv, with a major in Spanish. In the period 2014-2018 she studied at the UNWE specialty "Regional Development", and in 2018-2019 in the master's program "Regional Business and Management". In the period 2020-2024 he studied in the PhD program at the Department of Regional Development with scientific supervisor Assoc. Prof. Dr. Georgi Nikolov. As a PhD student Stefani Andreeva has fulfilled all the requirements planned in the individual study plan. According to the submitted Report for fulfillment of the minimum national requirements under Article 2b, paragraphs 2 and 3 of the Law on Regional Development, Ms. Stefani Andreeva has the required points for obtaining the educational and scientific degree "PhD".

2.General characteristics of the submitted dissertation

The dissertation submitted for review is 158 pages of text, beginning notes, bibliography and other references. A total of 151 literature sources in Bulgarian and English and 34 documents related to the problem are used. The topic of the dissertation is topical due to the intensification of the improvement of regional and spatial development in Europe, which makes the PhD student Stefani Andreeva's attempt to understand the relationship between socio-economic conditions and the need for improvement of public policies and prevention strategies for regional and local economic development of cities and towns Identifying the influence of socio-economic factors on spatial development at the municipality level (Plovdiv) can help to create more effective methods for social integration and the creation of societies with high cohesion and improved urban lifestyles. The dissertation is structured in an introduction, three chapters

and a conclusion. The first and second chapters are of the necessary length and scope, but with some peculiarities and the need for refinement.. The work is devoted to a topical problem of urban development of Plovdiv municipality, which is practically the second center of socio-economic development of the country. Research problem is not so visible, because the set process of improvement of regional and spatial development of Plovdiv municipality is there with interdisciplinary approach and requires some inspiration and quality of the work done. The introductory part contains the necessary requisites: relevance of the research problem, main objectives of the research, research methods used, thesis, working hypotheses, object and subject of the research, structure of the dissertation. Chapter One is entitled "Theoretical and Methodological Approaches to Spatial Development and Municipal Governance" and in practice is central to the thesis. It is practically the largest and the author Stefani Andreeva tries to justify the resulting problems and give examples for overcoming them. The first paragraph is devoted to the importance of regional development in the context of improvement and spatial economic development at the level of municipalities. Where it presents the models of spatial development of Bulgaria enshrined in the Concept of Spatial Development with an attempt to try to compare the several models. The second paragraph is devoted to legal and regulatory base, basic definitions and concepts regulating spatial development. In this part, regulations are analyzed and general issues that relate to the work are discussed. The third paragraph is devoted to the possibility of deriving the principles of European policies for sustainable urban development and integrated territorial investment.

The second chapter is devoted to the assessment and analysis of the spatial and socio-economic development of Plovdiv municipality. The first three paragraphs are devoted to the city of Plovdiv and the ongoing socio-economic processes and structuring of the city within the national economy and the regional importance of the city in the Plovdiv area. The last paragraph is devoted to a survey conducted, which, however, in my opinion, needs further commenting on the results obtained and the solid conclusions (the survey and assessment of the city through a network approach) with which chapter two should end. This is of course the right of PhD student Andreeva and may not reflect this critical remark.

The third chapter is entitled Guidelines and Recommendations for Improving the Regional and Spatial Development of Plovdiv Municipality. It is the practical part of the dissertation. The first paragraph is devoted to applicable European best practices for spatial development and macro spatial zoning. The second paragraph is devoted to guidelines for improving the spatial development of Plovdiv municipality. Here are 15 proposals for improving the principles of public governance that could significantly shape new visions for integrated territorial strategies. The third paragraph is devoted to creating a matrix for implementing regional specialisation and smart development policies. In this part, the view can be drawn that Plovdiv should be structured as a centre of scientific, research and development activity that has an impact on the whole of Southern Bulgaria. The author needs to strengthen the recommendations regarding smart development a little more.

The conclusion responds in good form to such a study. We must report that the dissertation may have important practical applications with the conclusions and recommendations formulated by the author Stefani Andreeva for informed management decision making. The analysis of the bibliography used in the development of the dissertation shows that the author knows the current state of the researched scientific problem.

The achieved results can be assumed to correspond with the set tasks in the introduction of the dissertation, which is a reason to report a successful realization of the main objective of the development.

3.Evaluation of the obtained scientific and applied results

The scientific contributions of the dissertation are related to enriching the existing knowledge in the field of macro-level factors that could lead to radicalisation in contemporary European societies. Furthermore, the dissertation makes an important scientific and applied contribution by formulating proposals and recommendations for improving the activities of the state administration and relevant security sector services in countering radicalisation. Evaluation of scientific and applied contributions. Scientific, applied and methodological contributions can be found in the dissertation. The theoretical contributions in the reviewed work are related to the in-depth analysis of existing approaches and models for the study of the process of improving regional and spatial development. On this basis, the author formulates his own theoretical framework and model for the study of regional and spatial development. Among the contributions of a scientific and applied nature I would point out the fact that the results of the application of the theoretical framework and the model for the study of political radicalization can be used by the state administration and the security sector in Bulgaria in the development and implementation of policies and measures for the prevention and counteraction of political radicalization. Among the methodological contributions I would point out the precise operationalization of the model for the study of **regional and spatial** development

4.Evaluation of scientific and applied contributions

Scientific, applied and methodological contributions can be found in the dissertation with some refinements. The theoretical contributions in the reviewed work are related to the in-depth analysis of existing approaches and models for the study of the process of improving regional and spatial development. On this basis, the author Stephanie Andreeva attempts to formulate her own theoretical framework and model for the study of regional and spatial development with a strong emphasis on verification through empirical research. As an evaluator, I believe that among the contributions of scientific and applied nature I would point out the fact that the results of the application of the theoretical framework and the model for the study of regional and spatial development can be used by the state and regional business in Bulgaria for the development and implementation of policies and business development. Among the methodological contributions I would point out the precise operationalisation of the regional and spatial development model. I accept with some reservations the self-assessment of the contributions made by the author, and assume that they are his own work.

5.Evaluation of the dissertation publications

Stefani Andreeva has presented three publications close to the topic of her dissertation. They have contributed to raising the awareness of the expert community regarding ideas and practical actions in the field of regional and spatial development.

6.Evaluation of the abstract

The abstract correctly reflects the content of the dissertation and gives a complete picture of the scientific and applied results. The abstract is compiled according to the requirements, reflecting in a synthesized form the content of the dissertation, the thesis, the object and methodology of the research, as well as the obtained results, and a declaration of originality is attached. The abstract also presents a reference of the contributing moments in the conducted scientific research.

7.Critical comments, recommendations and questions

I have no substantive critical comments on the dissertation submitted for review. My remark is with regard to the third chapter (final part.) and conclusion. In between the chapters one might consider adding more clearly delineated conclusions and recommendations, giving the impression of an incomplete work.

8.Conclusion

The proposed dissertation of Ms. Stefani Andreeva Improving the Regional and Spatial Development of Plovdiv Municipality meets the minimum scientific and applied results required by the Higher Education Act, the Law for the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its Implementation and the relevant Regulations of the UNWE. The dissertation submitted for review shows that the doctoral candidate possesses the required minimum theoretical knowledge and professional skills and demonstrates the ability to independently conduct scientific research. Taking into account all the above, I give my positive assessment of the reviewed dissertation and propose to the Honourable Scientific Jury to award Ms. Stefani Andreeva the degree of Doctor of Education in the professional field 3.7 Administration and Management in the doctoral programme Administration and Management (Regional Development).

Sity Sofia

27.05.2024 г.

Prepared by:

(Prof. Dr. Kamen Petrov)